

LJ.STIPIŠIÆ

Autor Administrator

Kako služiti puku i Bogu?

U životu je sve privremeno

Moj najveći uspjeh je što sam mirno podnosio svoje neuspjehe

RAZGOVOR S LJUBOM STIPIŠIÆEM DELMATOM

Razgovarala: Jelena Hrgoviæ

(Fokus, 21. ožujka 2008.)

Osobnost Ljube Stipišia Delmate sadržana je u mnogo riječi: skladatelj, pjesnik, melograf, dirigent, organizator, animator, obrađivaè, aranžer, utemeljitelj i voditelj zborova i klapa, glazbeni producent, sakupljaè narodnog blaga i puèkih tradicija, slikar…

Sve to razlog je što je upravo on ovogodišnji dobitnik nagrade "Buvina", koja se veæ 4. godinu za redom dodjeljuje u okviru manifestacije Dani kršæanske kulture, koju organizira splitska nakladna kuæa Verbum, za doprinos kršæanskoj kulturi i zastupanju kršæanskih vrijednosti u kulturno-javnom životu. Ove godine, "Dani kršæanske kulture" u Splitu bit æe znaku Ljube Stipišia Delmate, od otvaranja predstavljanjem izložbe slika "Objava", preko dodjele nagrade "Buvina", do zatvaranja korizmenim oratorijem "Klupska muka" u izvedbi klapa s otoka Raba ujedinenih u zbor. Tim smo povodom razgovarali s gospodinom Ljubom Stipišiem Delmatom.

Vi ste ovogodišni dobitnik nagrade "Buvina" koja se u okviru manifestacije "Dani kršæanske kulture" dodjeljuje za izniman doprinos kršæanskoj kulturi i ovo je Vaše prvo priznanje za doprinos razvoju kršæanske kulture i zastupanju kršæanskih vrijednosti u kulturno-javnom životu. Veæina nas je svakodnevno suoæena s mnoštvom izbora i nismo uvijek sigurni, ali ni odvažni u svojim životnim izborima, nego se èesto osjeæamo razapetima između svijeta i Boga?! Kako je Vama uspjelo služiti puku i Bogu?

Veæ je Konfucije savjetovao: Želite služiti bogovima? Poènite sa služenjem ljudima! Potrebni su izravni plodovi, ne metafizièkih iluminacija, a izvan potrebitih Samaritanaca. Gdje je narod, tu je èovjek. Tu je zagonetka i odgonetka.

Hrvatsku kulturnu baštinu zadužili ste na mnogo polja. Otkud crpите toliku ogromnu stvarateljsku energiju?! I kako ste razvili snovljivost u različitom življenju tj. u življenju s različitimima?

Ne trošiti energije na isprankama i dotjerivanju priča o sebi, niti izostavanju priča o drugima. Tu odlaze silne energije vjetrova u jedrima koje sam govornik raznosi po tuđim morima, a svojim brodolomima.

Duhovnost bi bila posestrima snovljivosti. Primjerice, veliki naučitelji su poticali na opće dobro za sve jedinke ljudskog roda, a ne samo za svoje sljedbenike. Ako bih Vam kazao prispodobu o opraštanju, vi ste duhovni ako biste je svima, baš svima prenijeli. Pa reći æu vam: Poredajte ljude kojima ne možete oprostiti, kojima hoæete sve u lice sasuti, pa saznavaæi da æe oni naglo, za svega par minuta otiæi, s ovog Svijeta zauvijek nestati - u takvu saznanju vi im ne biste htijeli reæi ni rijeæi, mržnja bi se vaša ugasila. Možda bi mnogi duhovnici rado ovu prispodobu o opraštanju isprièali puku, ali sad slijedi problem. Ovu prispodobu je isprièao Dalaj Lama! E, kod veæine to odmah postaje problem, iako je prispodoba duhovna, naputna, edukativna.

Èesto nam se èini kako živimo u svijetu predrasuda i varki. Kako je moguæe stvarati i živjeti, tj. djelovati izvan takvih predrasuda i varki?!

Uokruženi smo morem predrasuda. Tako, tobože, samo osobe ispunjene Duhom prenose takvo stanje i na druge. No, èinjenice stoje kako ne samo sveti ili takva službena pisma i djela pobuđuju i probuđuju ono duhovno u èovjeku, dapaæe, u praksi i ona druga gruba štiva, pa i nesrodne osobe znaju u èovjeku probuditi i pobuditi onaj urođeni "tanani srodan izvor" i sva ta razlièitost æe ga takoðer navoditi na osluškivanje božanske slutnje i duhu svome. Osloboðeno je srce od zemaljskih varki tek kada ni ne osjeti da su varke nadvladane, a i ne sjeti se ni od kuda dotjeæu brzaci Istine.

Èitava povijest svijeta povijest je svijeta u strahu? A što je sa snovljivošću?! Netrpeljivošću?!

Kako je ovaj ljudski rod uopæe preživio? Silnici progranjahu slabije, progonjeni spašavajuæi se – progranjahu nemoænije koji višine nemahu koga proganjati! Ovo Vrijeme je vrijeme tolerancije. Ono što smo u negdašnjim davanim podukama slušali poput: primitivno, krivovjerno, danas trebamo poštivanjem tolerirati. Objave i nauci su pristizali različiti sadržaji i nadahnuæa, i programa... Do nedavno je negdje u Donjoj Gvineji živio kralj – sveæenik – kukulu, samcat u umi. Nikada nije smio napustiti kuæu, ni ustati sa sjedaljke u kojoj je morao sjedeæi i spavati. Naime, ako bi legao stali bi vjetrovi, a to bi upropastilo plovidbe. Dakle, svojom životnom žrtvom i dubokom vjerom je pridonosio mirnom smjenjivanju atmosferskih prilika. Tako je vjerovao i tako postupao. A mi, što æemo sada? Nazivati primitivnim, slati prosvjetlitelje? Preinaèivati nasilno tisuæljetnu memoriju tog puka? Ili biti tolerantan? Pa, i u našoj kulturi javljaju se svekoliki filmski uradci koji Isusa ne vide kao dio Trojstva, veæ kao obiteljskog èovjeka s Magdalenom! I što tu poduzeti? Valjda, sa našim duhovnim naukom na temeljima Objave iæi dalje.

U proturjeènosti vremena proturjeènim se èini i odnos vrijednosti pa sve višine do izražaja dolazi uzaludnost, a manje nada. Kako Vi na to gledate?

Kad bi objedinili mnogobrojne male bogove – opet bi dobili maloga boga. Vidite, naš puk je u tihoj, ali stalnoj proturjeènosti s moralnim upraviteljima svog èudoreða, poput relikta iz nekoæ prvobitnih odnosa: Sljedbenici hoæe

slijepo slijediti duhovne voditelje, ali istodobno provjeravati njihove postupke i dobre namjere. Tu na granici vjernih sledbe i duhovnog vodstva znade oslabiti razvoj duhovnog. Naime, sledba æe stizati samo do onih svojih nasušnih predjela koja su po mjerici nauæenih razina æelja. Tu se stvara veliki prostor za Sizifovu duhovnu rabotu. Sizif je prisilno gurao kamen uz brdovite stijene, nasljednici ga æesto samovoljno kotrljaju ravnicom.

Javnosti ste poznatiji kao svestrani umjetnik, ali Vi ste i obiteljski æovjek, otac dvoje djece. Jasno nam je svima da biti roditelj nikada nije bilo lako, kako ste Vi pristupali toj vaænoj æivotnoj ulozi – odgoju djece?

E, dok djeca još bijahu djeca odluæio sam ne dræati predike što bi bilo bolje kad bi bilo. Nastojao sam ih sa zanosima odgajati, utjecati ne pustim rijeæima. Znao bih im priæati o svojim promašajima, te ih poduæiti kako nije bio razlog što nisam imao sreæe, nego nisam imao dovoljno pameti. Tako sam ih navikavao da sebe promatraju kao mali logiæki projekt u ovom veebnom labirintu svakovresnih ponuda, da se ne pouzdaju u neki sretan ishod u opæoj logici svijeta, nego u strogom brušenju svojih moæi. Znae, mi roditelji, i uopæe društvo najprije svjesno pripomaæemo djeci narasti, potom nesvjesno im odmaæemo odrasti, kako bi djeca što kasnije sliæila na nas same. Znae, nije posve jednostavno djeci postati zreli ljudi uz suodgoj nezrelih okolnosti koje društvo obilno zalijeva.

Kad veæ govorimo o Vašim æivotnim ulogama, ona klapskog prvaka, osim po velikom doprinosu oæuvanju, a potom i širenju klapskog pjevanja, obiljeæena je i autorstvom najpoznatije klapske pjesme "Dalmatino povišæu pritrujena", koju ste napisali još 1971., a koja evo u 21. stoljeæu, jezikom mnogima do kraja nerazumnjivim, ipak svjedoæi o teškoj, al' ponosoj prošlosti Dalmacije i Dalmatinaca. Slaæete li se da je ta pjesma postala simbol Dalmacije?

Osjeæao sam veebno zdravlje kad sam pisao tu glazbu Dalmatino, povištæu pitrujena, i veebnu nelagodu kad je trebam pojasniti, tumaæiti. Moæda se u pjesmi dogodio blagi dodir Onostranog, neki nejasni praritam, mistiænost koja proæimlje makar nerazumijeli i æakavske stihove. Moæda je pjesma doista dah intuitivnog, æas kad spoznajna moæ ulazi u nejasne duhovne prostore, a njih ne moæemo doseæi ni osjetima, ni razumom, - pa zvuci iznjedreni bivaju neko nejasno viæenje tog neposredno sagledanog.

Prateæi bar malo Vaš rad nameæe se pitanje kako stiæete na sve obveze, zanose?

Poæesto me znaju zapitkivati – kako skladam, pišem, slikam, stiæem na obveze proba i to dospijevam. A istina jest da usto još uvijek imam toliko slobodna vremena. Kazao bih da je nuæno sebe usmjeravati prema središtu, usredotoæenju, usmjerenju psihiækih aktivnosti na vanjske pojave, a tako i na osobna iskustva. Ovodobnost govori o sluæenju tehniækim napravama, pa se zapostavljaju naæini spoznaje suštine stvari intuitivnom spoznajom, da duh neposredno bez pomoæi treæe ideje opaæa slaganje ili neslaganje dviju ideja. Znae, inteligencija dopire samo do spoznaje opæenitoga, a intuicija sagledava æiste biti i odbacuje kukolj od ploda. A to je velika ušteda vremena.

Znam da je to preteško pitanje, ali što smatrate svojim najveæim uspjehom, a suprotno tome što neuspjehom? I gledate li æivot kroz uspjehe i neuspjehe?

Moj najveæi uspjeh je što sam mirno podnosio svoje neuspjehe, a vjerojatno, najveæi neuspjeh je što još nisam zavrijedio uzmoæi osjetiti da sve bivše i sadašnje teškoæe nisu vrijedne niti da budu spomenute.

U jednom ste razgovoru rekli kako se svi trebamo miriti sa svijetom, a da bismo to mogli da se najprije moramo miriti sa sobom i oprostiti sebi za sve ono što smo naučili da sebe trebamo ranjavati i kažnjavati. U tom se slažem s Vama. Što Vam se čini zašto se mi Hrvati uvijek osjećamo manje vrijednima i što je još gore zašto mislimo da zaslužujemo tegobnu prošlost, sadašnjost i budućnost?

Dijete će govoriti, inače, to ne bi znalo, neće hodati – inače bi bili poput djece vukova; pa tako i narodi se tijekom dugih stoljeća neće biti pokorni, ili osorni, objesni ili, kao što za Hrvate kažete, manje vrijednima. Nije presudna naša objektivna prošlost ni sadašnjost, nego stoljećima i stoljećima duhovna i svjetovna učenja s visoko, visoko postavljenim letvicama, pa skakači ne mogu i doseći te idealne uzlete porastahu u osjećanje mnogobrojnih krivica. To pisah u knjizi duhovne poezije "Ovisnici o očajanju".

Kao vizionar u mnogo čemu, kako vidite hrvatsku budućnost na europskim i svjetskim razmeđima?

Našoj hrvatskoj stvarnosti stalno je suprotstavljena mogućnost zbiljnosti i nužnosti. Ta naša stalna, gotovo posvećena mogućnost koja označuje da to što se zamišlja da je naprosto neproturječno; tako naša mogućnost, a ne naše stanje – određuje se kao realna moć da ne što bude, ne što – bi moglo biti, a što iako zbiljski nije prisutno, a možda se neće ni ispuniti, jer se zato možda neće prethodno ispuniti ni oni uvjeti da bi ikada mogućnost postala zbilja. Kažemo, kip jest mogućnost u kamenu, ali zbilja jest samo kamen; mogućnost sjemena jest budućnost, ali ta mogućnost je kozmički udaljena od sjemena. Tako i naša hrvatska zbilja se sastoji iz najboljih inserata mogućih mogućnosti, a što narod odvode u relacije neodređenosti, u plovidbe uz privlačne moći nedogođenog, uz zamamljive svirale boravka u smjenama takvih mogućnosti. Stoga, ova hrvatska mogućnost, ne zbiljnost, prisiljena je stalno biti mišljena s ozračjem neutemeljene euforije, s intenzivnim čuvstvom ugođe, s bolećivim stanjem neopravdanog zadovoljstva u svezi s djelovanjem i onim što se tek namjerava a proglašava stvarno. Zar niste čuli od starih: Bida čovik koji živi tek od lipote obećanog dana.

Ove godine, Dani kršćanske kulture u Splitu bit će u našem znaku. Od otvaranja predstavljanjem izložbe naših slika, preko dodjele nagrade "Buvina", do zatvaranja našim korizmenim oratorijem "Klupska muka" u izvedbi klupa s otoka Raba ujedinjenih u zbor. Kako se osjećate zbog toga?

Čini se, najveće čudo koje Bog učini jest što stvori čovjeka koji sumnja u to čudo u sebi. Nije dovoljno osjetiti tu onostranu iskru, a što je gotovo svakom čovjek taj ekstrat nekada bio dopunjen, nego nakon tog uzdignuća o toj duhovnoj nasludbini tog ozračja "što ljudsko oko još nije vidjelo i uho čulo" - potrebno je taj tren povući za sobom u ovaj svijet, u ovaj dan, u svoje trajno ovodobno raspoloženje kako bi ostao u zajedničarstvu s tom duhovno aromom s one strane granica i međanica.

Naš stvaralački rad uvelike je obilježen traganjem za odgovorima na vječna životna pitanja poput smisla, istine, pravde, vrijednosti... Neki od naslova naših knjiga poput Kućanice smisla, Djeca vremena, Knjiga uzroka – knjiga posljedica, Ovisnici o očajanju već u naslovu govore o toj nutarnjoj borbi. Koliko Vam je naše umjetničko stvaranje i izražavanje pomoglo u pronalaženju odgovora? I što Vam se čini u kakvom su odnosu prolaznost i tradicija?!

Sva vremena su – privremena vremena. Ne treba žaliti za edemskim vrtom svijeta, ni tijela. Tu se neko u čovjeku

dogodio razlaz dotadašnjeg jedinstva tijela, duha i duše; Svjesnost je istjerala èovjeka iz tog jedinstva - iz takva raja. Nu, da li možemo te tri strane naravi objediniti na novoj višoj svjesnoj razini, negdje u ovom svijetu, gdje æemo upravo jedeaèi od stabla spoznaje pridizati svoju egzistenciju duhovnosti prema neogranièenom drvoredu spoznaje. Dakle, na èovjeku je da ponovno objedinjuje, uprav sa slobodnom voljom, svoje moæi, a bez ærtvovanja spoznaje, upravo s njenom pomoæi. E, toj prolaznosti prilazi tradicija koja se ne uèi, ona se nasljeðuje; može se uèiti kako se nasljeðuje, pa nasljeðivati i to uèinjene koje se ne uèi ali shvaæa.

Vraæam se na ono što smo na poèetku spomenuli, na èovjeka razapeta između svijeta i Boga, a èesto i razapeta u samome sebi, od samoga sebe. Kako gledate na tu trajnu napetost u ljudskoj naravi, napetost samouvjerenosti i vjere?!

Samo uvjerena osoba u veæini sluæajeva jest ona koja ne uoèava sve èinjenice, a još manje osobe koje to uoèavaju. Stoga èovjek rado mijenja æud prema tuðoj dlaci. A duša negdje u svojim predvorjima, u posebno æifriranim ulazima na tajnovitim katovima igra se skrivaèice sa sustanarom tijela. Ponešto od toga osjeæamo da u grudima nosimo suæanjstva neke druge i treæe osobe. Da li duše i duha kažu mistici. Da duša ima i ævno srce, a takvo srce i svoj ævni krvotok, pa od tuda kod mistika osjeæanje nadmoænog mistiènog tijela duha i njegovu rijeku osjeæanja koja se hoæe dobrotom prelići na druge.

.....

Ljubo Stipiæ Delmata

ovogodišnji laureat Dana kræanske kulture

Jelena Hrgoviæ, Gl. Koncila

Dani kræanske kulture, održani od 8. do 18. oæujka u Splitu, Dubrovniku i Šibeniku, bez dvojbe su dali svoj doprinos u korizmenom vremenu ne samo kræan-sko-kulturoj nego i duhovnoj obnovi.

(...) Ovogodišnji laureat maestro Ljubo Sti-piæ Delmata primio je nagradu "Bu-vina", koja se dodjeljuje za izniman doprinos kræanskoj kulturi na polju kulturno-javnog æivota. Uruèenju na-grade nazoèni su bili brojni uglednici, gosti, poznanici, ætovatelji i sugraðani maestra Stipiæa....

(...) Prije uručenja nagrade akademski slikar Josip Botteri Dini, èan Savjetodavnog vijeća manifestacije Dani kršćanske kulture, nazoèima je proèitao obrazloženje nagrade, osvrnuvši se ponajprije na sveukupnost ozraèja u kojemu živimo.

„Hrvatska kultura u svojim temeljima nosi znakove kršćanstva... I danas nakon 13 stoljeća Hrvati kao europski narod u Petrovoj laði brode sigurno olujama suvremene povijesti, nadahnuti Kristovim primjerom, i ostvaruju svoju inaèicu kršćanske kulture. Danas u vrijeme liberalne demokracije i pomraèenih duhovnih obzorja, u Hrvatskoj živi kršćanski svjetonazor i kršćanska vjera. Još uvijek evanđeoska nadahnjuća ispunjaju i vode i mnoštvo vjernika i mnoge stvaratelje koji na razlièitim područjima umjetnièkog i uopće duhovnog stvaralaštva ostvaruju svoja evanđeljem nadahnutu djela. Ti stvaraoci rade u tišini svoje osame i svjedoèe svoju vjeru i duhovnost te vjeru i duhovnost svoje hrvatske kulture u vremenu koje se oznaèava kao novo doba poganstva...”

Govoreći o laureatu Ljubi Stipiè Delmati, istaknuo je da je on u Splitu, ali i diljem Hrvatske domovine stvarao i stvara svoja glazbena, literarna i slikarska djela, koja su ugrađena i sadržajem i umjetnièkim oblicima u hrvatsku svetu umjetnièku baštinu.

„Ljubo Stipiè Delmata zaslužen je posebice za oživljavanje mnogih oblika hrvatskoga originalnog narodnog stvaralaštva. Od najranije mladosti bavi se bilježenjem glazbene i druge narodne baštine, radi kao animator puèkih pjevaèa, priređivaè njihovih nastupa, pokreće klapski festival u Omišu zajedno, s grupom entuzijasta. Njegovim zalaganjem Dalmacija i hrvatsko primorje ponovno pjevaju svoju baštinu, koja je bila zatamnjena. Njega-va je zasluga što su puèki crkveni pjevaèi dobili dolièeno mjesto u svijesti hrvatske znanosti o glazbi. I skupovi puèkih crkvenih pjevaèa, kao onaj u sv. Petru u Splitu ili u sv. Duji, njegova su zasluga...”

Dodao je takoder: „Uz glazbena stvaralaštva, Ljubo Stipiè Delmata jednako uspješno i zauzeto bavi se i pisanjem poezije, kazališnih djela, eseja kao i slikarstvom”. Nagradu laureatu uruèio je akademski kipar Kuzma Kovaèiè, èlan Savjeta-davnog vijeća manifestacije i autor plakete.

Primivši nagradu lauerat je između ostalog rekao (...) „Ali ono u èemu æemo se složiti, trebamo iza ovoga rada gledati taj puk koji je imao strpljenja, mara, imao je žara da ima vre-mena upravo za prenositi te svoje duhovne èinjenice i da ih èovjek može zapisati, bez obzira, u obliku lijeka staroga, u obliku naèina kakvo æe biti vrijeme, u obliku starog napjeva njegove prabake. I hvala svim tim puèanima, koje sam eto obilazio gotovo, diljem našeg uzmorja, otoka, bližeg zadrža pa i dublje unutrašnjosti. Moram zahvaliti još svim onim neznanim i krasnim ljudima koji su u takovim danima velikog za-nosa pripomagali da èovjek ne posu-stane.....”

Znaèaj manifestacije iz godine u godinu postaje sve veći, a njen sadržaj prepoznatljiv do te mjere da autori poèinju stvarati djela za manifesta-ciju, èime se sve više ostvaruje cilj otvaranja prostora i mogućnosti za domaće autore koji stvaraju iz kršćanskog nadahnuća.

Ljubo Stipić Delmata

Susret ,

Silvana Burilović Gl. Koncila

Vladavina netoćnih percepcija

(...) Jedna od najpoznatijih Stipićevih klapskih pjesama je "Dalmatino, poviću pritrujena", koju je napisao još 1971, a koja evo u 21. stoljeću, jezikom, mnogima do kraja nerazumljivim, ipak svjedoči o teškoj, ali ponosnoj prošlosti Dalmacije i Dalmatinaca.

"Osjećao sam velebno zdravlje kad sam pisao tu glazbu i velebnu nelagodu kad je trebam pojasniti, tumačiti. Možda se u pjesmi dogodio blagi dodir Onostranog, neki nejasni praritam, mističnost koja prožima makar ne razumjeli i èakvske stihove. Možda je pjesma doista dah intuitivnog, trenutak kad spoznajna moć ulazi u nejasne duhovne prostore, a njih ne možemo dosegnuti ni osjetima, ni razumom, pa zvuci iznjedreni bivaju neko nejasno viđenje toga neposredno uoćenoga".

(...). "Pošto me znaju zapitkivati kako skladam, pišem, slikam, stižem na obveze pro-ba i to dospijevam. A istina je da us-to uvijek imam toliko slobodna vremena. Kazao bih da je prijeko potrebno sebe usmjeravati prema središtu, usredotočenju, usmjere-nju psihičkih aktivnosti na vanjske pojave, a tako i na osobna iskustva. Ovodobnost govori o služenju tehničkim napravama, pa se zaposta-vljaju načini spoznaje biti stvari intuitivnom spoznajom, da duh ne-posredno bez pomoći treće ideje opaža slaganje ili neslaganje dviju ideja.

Inteligencija dopire samo do spoznaje općenitoga, a intuicija uočava biti i odbacuje kukolj od ploda. A to je velika ušteda vremena."

Za susret s unutarnjim, neočekivanim...

(...) O nadahnuću svoga umjetničkog rada ka-že: „Ako hoćete razliječiti tajnovite nutarnje duhovne doticaje, tada za-dajte zadaće koje ćete olako dosegnu-ti, nadići, proćutjeti. No, takva lakoća ne napućuje nas propitkivanju o smi-slu „kućonice smisla“, o njezinu sa-držaju, biti, svrsi. Dužni smo približiti se značenju izvan jezičnih tvorevina i susretu s unutarnjim, neočekiva-nim ...“

(...) Stipan je hrvatsku kulturnu baštinu zadužio na mnogim područjima. Upitan otkud crpe toliku stva-rateljsku snagu i kako razvija snogljivost u življenju s različitim, rekao je: „Ne trošiti energije na ispravicima i dotjerivanju priča o sebi, niti izoštavanju priča o drugima. Tu odlaze sil-ne energije vjetrova u jedrima koje sam govornik raznosi po tuđim mo-rima, a svojim brodolomima.“

Duhovnost bi bila posestrima snogljivosti. Primjerice, veliki naučitelji su poticali na opće dobro za sve jedinke ljudskog roda, a ne samo za svoje sljedbenike.

Poredajte ljude kojima ne možete op-rostiti, kojima hoćete sve u lice sasu-ti, pa saznajite da će oni naglo, za sve-ga nekoliko minuta otići, s ovog svi-jeta zauvijek nestati - u takvu saznanju ne biste im htjeli reći ni riječi, mr-žnja bi se vaća ugasila. Možda bi mno-gi duhovnici rado ovu prispodobu o opraćtanju ispričali puku, ali sad slijedi problem. Tu prispodobu je ispričao dalaj-lama! E, kod većine to odmah postaje problem, iako je prispodoba duhovna, naputna, edukativna.“

Djeca se pomaže narasti odmaže odrasti

(...) Stipan je javnosti poznatiji kao svestrani umjetnik, ali i obiteljski čovjek, otac dvoje djece. O toj važnoj životnoj ulozi kaže: „E, dok djeca još bijahu djeca, odlučio sam ne držati prodike to bi bilo bolje kad bi bilo. Nastojao sam ih sa zanosima odgaja-ti, utjecati ne pustim riječima. Znao bih im pričati o svojim promaćajima te ih podučiti kako nije bio razlog to nisam imao sreće, nego nisam imao dovoljno pameti. Tako sam ih navi-kavao da sebe promatraju kao mali logički projekt u ovom velebnom labirintu svakovrsnih ponuda, da se ne pouzdaju u neki sretan ishod u općoj logici svijeta, nego u strogom brućanju svojih moći. Znao, mi roditelji, i uopće drućvo najprije svjesno pripomažemo djeci narasti, potom ne-svjesno im odmažemo odrasti kako bi djeca to kasnije sličala na nas same. Znao, nije posve jednostavno djeci postati zreli ljudi uz suodgoj nezrelih okolnosti koje drućvo obilno zali-jeva“...

